خراسان روزنامه صبح ایران
پنج‌شنبه ۱۰ اسفند ۱۳۹۶ . ۱۲ جمادی الثانی ۱۴۳۹ . شماره ۱۹۷۷۰

سرمایه‌گذاری

این هفته انتشار صکوک ۷۰۰ میلیاردی ایران خودرو با سود ۱۸ درصد به عنوان بزرگ‌ترین تامین مالی بخش خصوصی سر و صدای زیادی به پا کرد و برای بسیاری از مردم هم سوالاتی درباره چیستی اوراق صکوک، بازدهی آن‌ها به عنوان گزینه سرمایه‌گذاری و همچنین نحوه سرمایه‌گذاری در آن‌ها ایجاد کرد. در صفحه امروز سرمایه‌گذاری، به این سوالات پاسخ خواهیم داد.

آشنایی با چیستی، انواع، نرخ بازدهی و نحوه سرمایه‌گذاری در اوراق بدهی اسلامی (صکوک)

سرمایه‌گذاری در صکوک، چرا و چگونه؟

غیاثی
h.habibi@khorasannews.com

در کشورهای غربی، دولت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی برای تامین مالی از اوراق قرضه (Bonds) استفاده می‌کنند. این اوراق که بر مبنای سود ثابت برای قرض طراحی شده ربوی هستند و در کشورهای اسلامی قابل استفاده نیستند. بنابراین از مدت‌ها قبل، متفکران مسلمان، به ویژه در کشورهایی مانند مالزی دست به طراحی نوعی اوراق تامین مالی زدند که مبنای آن نه ربا بلکه عقود شرعی و اسلامی باشد. نتیجه این تلاش‌ها، ایجاد انواع اوراق بدهی اسلامی با عنوان صکوک (sukuk) است که اکنون هم در دنیا و هم در کشور ما جایگاه قابل توجهی در بازارهای مالی یافته است. طبیعتا در صفحه دخل و خرج به مسائل تاریخی و موضوعات پیچیده فقهی یا اقتصادی کاری نداریم و برای پاسخ دادن به سوالات شما درباره این اوراق، در حد لزوم به این مسائل پرداخته می‌شود. اما مطلب امروز به سوالات اساسی شما به عنوان یک سرمایه‌گذار پاسخ خواهد داد[i].

۱-صکوک چیست؟

صُکوک جمع عربی صِک به معنای سند و سفته است. در واقع صِک عربی شده همان چک در فارسی یا Check انگلیسی است که البته در عربی به معنایی عام‌تر از چک استفاده شده است و به انواع اسناد مالی اطلاق می‌شود. صکوک دو ویژگی یا رکن اساسی دارد: اول این که بر مبنای یکی از عقود شرعی اسلام طراحی و دیگر این که همواره به پشتوانه یک دارایی واقعی منتشر می‌شود. بر خلاف اوراق قرضه در غرب که لازم نیست پشتوانه واقعی داشته باشد و صرفا قرض‌دهی باسود است. در واقع اوراق قرضه به عنوان یک ابزار تامین مالی برای دولت‌ها و شرکت‌ها، صرفا نوعی وام‌دهی ربوی است که طی آن هیچ ارتباطی بین بخش‌های حقیقی و اعتباری وجود ندارد و وام‌گیرندگان، در هر حال، موظف به بازگرداندن اصل و سود اوراق خود هستند. اما در انواع صکوک، لزوم وجود دارایی پایه، بین دو بخش ارتباط ایجاد می‌کند. بر اساس این که دارایی پایه چه باشد و کدام یک از عقود شرعی، مبانی اوراق صکوک قرار گیرد، انواع بسیار گوناگونی از صکوک ایجاد می‌شود که هر کدام برای نوع خاصی از تامین مالی قابل استفاده است. مثلا صکوک اجاره، یکی از پرکاربردترین و معروف‌ترین انواع صکوک است.

۲-صکوک چگونه کار می‌کند؟

برای توضیح درباره نحوه کارکرد صکوک، از صکوک اجاره شروع می‌کنیم. فرض کنید یک شرکت که صاحب دارایی‌های فیزیکی (مثل ساختمان، خطوط تولید و...) است، نیاز به نقدینگی دارد. این شرکت می‌تواند به بانک (بازار پول) مراجعه کند و وام بگیرد یا بخشی از دارایی خود را در بورس (بازار سرمایه) عرضه و نقدینگی جذب کند. روش سوم هم استفاده از بازار بدهی یا همان صکوک است. در این حالت، بعد از اعلام نیاز شرکت به سازمان بورس و تایید صلاحیت آن برای انتشار اوراق، یک نهاد واسط (که معمولا شرکتی رسمی زیر نظر سازمان بورس است)، به انتشار اوراق و جمع‌آوری نقدینگی از مردم اقدام می‌کند. سپس نهاد واسط با این نقدینگی، بخشی از دارایی مشهود شرکت را به صورت نقد خریداری می‌کند. اکنون مردمی که اوراق صکوک اجاره خریده‌اند، به صورت مشاع، مالک بخشی از دارایی شرکت هستند و نهاد واسط، به نمایندگی از مردم، دارایی خریداری شده را به شرکت اجاره می‌دهد. معمولا نرخ اجاره و زمان پرداخت اجاره‌ها، به گونه‌ای است که اصل سرمایه مردم و یک سود متعارف را به مرور به سرمایه‌گذار برمی‌گرداند. بعد از مدتی و با سررسید اوراق، دوره اجاره هم تمام می‌شود و دارایی به شرکت برمی‌گردد، اصل و سود سرمایه‌گذار هم به او برمی‌گردد و اوراق ابطال می‌شود.

۳-انواع صکوک چیست؟

آن چه گفته شد، صرفا مربوط به اوراق صکوک اجاره و آن هم اوراق اجاره تامین نقدینگی است. انواع دیگری از اوراق صکوک اجاره با عنوان اجاره رهنی و اجاره تامین دارایی هم وجود دارد. اوراق اجاره رهنی برای بانک‌ها یا لیزینگ‌ها استفاده می‌شود که معمولا دارایی فیزیکی چندانی ندارند و بیشتر تسهیلات اعطایی آن‌هاست که می‌تواند به عنوان دارایی پایه انتشار اوراق قرار گیرد. صکوک اجاره تامین مالی نیز حالتی است که با دارایی جمع شده توسط مردم، یک دارایی جدید برای شرکت خریداری و به صورت اجاره به شرط تملیک به آن واگذار می‌شود. علاوه بر آن انواع دیگری از صکوک هم وجود دارد: مشارکت، مرابحه، مضاربه، منفعت، استصناع، مزارعه، مساقات، سلف، جعاله و قرض الحسنه. چنان چه واضح است هر کدام از این صکوک بر مبنای یکی از عقود اسلامی طراحی شده است و فرایند آن معمولا مشابه همان چیزی است که در صکوک اجاره تشریح شد اما نوع دارایی پایه، نوع نهاد منتشر کننده و البته نوع عقد متفاوت است[ii].

جدول یک: برخی از بزرگ‌ترین صکوک منتشر شده در کشور

سال	نهاد منتشر کننده	نوع اوراق	مبلغ اوراق- میلیارد تومان
۱۳۹۶	ایران خودرو	مرابحه	۷۰۰
۱۳۹۶	وزارت امور اقتصادی و دارایی	مرابحه	۱۷۳۸
۱۳۹۶	وزارت امور اقتصادی و دارایی	مرابحه	۲۰۰۰
۱۳۹۶	سایپا	اجاره	۳۵۰
۱۳۹۵	سایپا	اجاره	۵۰۰
۱۳۹۵	بانک مسکن	اجاره رهنی	۳۰۰
۱۳۹۴	مخابرات	اجاره به شرط تملیک	۴۵۰
۱۳۹۳	فولاد کاوه جنوب کیش	اجاره به شرط تملیک	۲۰۰
۱۳۹۲	مپنا	اجاره به شرط تملیک	۱۹۷
۱۳۹۱	رایتل	اجاره به شرط تملیک	۳۰۰
۱۳۹۰	شرکت جوپار	اجاره به شرط تملیک	۴۱
۱۳۸۹	ماهان	اجاره به شرط تملیک	۲۹/۱

تاکنون چقدر صکوک در کشور منتشر شده است؟

اولین اوراق مشارکت منتشر شده در کشور، به سال ۱۳۷۳ بر می‌گردد. جایی که شهرداری تهران، برای بازسازی بافت فرسوده و همچنین اجرای پروژه بزرگراه نواب، ۷/۵ میلیارد تومان اوراق مشارکت با سود علی الحساب ۲۰ درصد منتشر کرد. البته در عمل سود قطعی این اوراق ۰/۵ واحد درصد بیشتر از نرخ علی الحساب بود و ۲۰/۵ درصد به سرمایه‌گذاران سود پرداخت شد. بعد از آن تا سال ۱۳۸۹ حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق مشارکت توسط دستگاه‌های دولتی، شهرداری‌ها و برخی بانک‌ها منتشر شد[iii]. از سال ۱۳۹۰ به بعد که انواع صکوک دیگر نیز تصویب و منتشر شد، باز هم اوراق مشارکت منتشر شد و طی این سال‌ها هم مجدد حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان انواع اوراق مشارکت انتشار یافت. اما از سال ۱۳۸۹ تاکنون علاوه بر اوراق مشارکت، انواع مدرن‌تر اوراق صکوک هم به مرور منتشر شده است. جدول زیر برخی از بزرگ‌ترین صکوک منتشر شده از سال ۱۳۸۹ تاکنون را صرفا برای آشنایی، فهرست کرده است.

انواع اوراق صکوک از نظر بازدهی

اکنون که با اوراق و نحوه کار آن‌ها آشنایی اولیه پیدا کردیم، می‌توانیم سراغ موضوعات کاربردی‌تر برویم. از جمله این که سود انواع اوراق صکوک چگونه است؟ ثابت یا متغیر؟ البته برخی از انواع صکوک، غیر انتفاعی‌اند، یعنی سودی به آن‌ها تعلق نمی‌گیرد. جدول زیر انواع صکوک را از نظر انتفاعی یا غیر انتفاعی بودن تفکیک کرده است و بعد درباره اوراق انتفاعی، چگونگی تعلق سود به هر کدام را خلاصه کرده است. مثلا اوراق اجاره که قبلا به تفصیل معرفی شد، نرخ بازدهی ثابت دارد اما اوراق مشارکت، مضاربه و... نرخ سود ثابتی ندارد بلکه بعد از انجام پروژه یا تجارت مدنظر در قرارداد، نرخ سود واقعی محاسبه و پرداخت می‌شود.

نرخ بازدهی اوراق صکوک انتفاعی چقدر است؟

اما بحث اصلی، این است که نرخ سود صکوک هم اکنون در بازار چقدر است و آیا در مقایسه با بازارهای جایگزین، جذاب است یا خیر؟ به این منظور با استفاده از سامانه پایگاه بورس و فرابورس ایران، نرخ بازدهی معادل (YTM) برخی از انواع اوراق را که هم اکنون در بازار سرمایه خرید و فروش می‌شوند ارائه کرده‌ایم.

*بازده تا سررسید یا ytm نوعی بازدهی معادل است که با توجه به قیمت روز اوراق، زمان باقی‌مانده تا سررسید، میزان سود اسمی و دوره‌های پرداخت سود محاسبه می‌شود.

تفاوت صکوک با اسناد خزانه چیست؟

با توجه به انتشار انواع اسناد خزانه در روزهای اخیر، شاید سوال کنید که چه تفاوتی بین انواع صکوک که قبلا معرفی شد و اسناد خزانه وجود دارد. مهم‌ترین تفاوت اسناد خزانه با انواع صکوک این است که اسناد هرگز سود اسمی ندارد و بازدهی آن از محل قیمت است. مثلا سخاب ۷ که یکی از انواع اسناد خزانه است و هم اکنون با سود معادل حدود ۲۰/۵ درصد قابل خرید در فرابورس است، هیچ نرخ سود اسمی ندارد. انواع صکوک یا نرخ سود ثابت دارد یا نرخ سود متغیر با سود علی الحساب مشخص و بازدهی شما هم از محل قیمت است و هم نرخ سود اسمی که در مواعد مقرر به شما پرداخت می‌شود. اما وقتی شما یک سخاب ۷ را به قیمت ۸۲ هزار و ۱۰۰ تومان بخرید، باید تا سررسید آن (اسفند ۹۷) صبر کنید و آن را به قیمت ۱۰۰ هزار تومان بفروشید. اما اگر اوراق صکوک با عنوان اجاره دولتی (اجاد ۲۲) را این روزها به قیمت حدود ۹۹ هزار تومان بخرید، علاوه بر این که در سررسید آن یعنی بهمن ۹۹ تمام خرید شما به قیمت اسمی ۱۰۰ هزار تومان تسویه می‌شود، از نرخ سود ۲۰ درصدی که هر شش ماه پرداخت می‌شود هم بهره خواهید برد.

نقدشوندگی صکوک چگونه است؟

همان گونه که بارها در صفحه سرمایه‌گذاری تاکید کردیم، برای سرمایه‌گذاری در هر نوع دارایی، علاوه بر نرخ بازدهی باید به دو عامل دیگر، یعنی میزان ریسک و همچنین میزان نقدشوندگی آن توجه کنید. مثلا اگر وارد سایت بورس (tse.ir) شوید و یکی از نمادهای معرفی شده در جدول فوق را جست‌وجو کنید، در صفحه مخصوص این نماد، علاوه بر ویژگی‌های آن، میزان عرضه و تقاضا برای فروش و خرید را مشاهده می‌کنید. برخی از اوراق تقاضای زیادی دارند و برخی عملا متقاضی ندارند. بنابراین فروش این گونه اوراق در زمان دلخواه میسر نخواهد بود و باید منتظر بمانید تا خریدار پیدا شود یا این که به قیمت پایین بفروشید. در این حالت نقدشوندگی اوراق پایین است و اگر قصد سرمایه‌گذاری بلندمدت ندارید این گونه اوراق را نخرید.

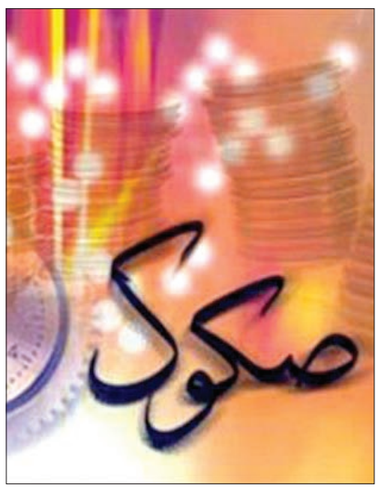

صکوک ریسک دارد؟

میزان ریسک اوراق صکوک به اعتبار نهاد منتشر کننده آن بستگی دارد. مثلا ممکن است پرداخت سود با تاخیر همراه شود یا این که تسویه اصل سرمایه‌گذاری شما در سررسید انجام نشود. البته این موضوعات نادر است اما احتمال آن صفر هم نیست. مثلا برخی شهرداری‌ها به تازگی با مشکلاتی در تادیه صکوک منتشر شده مواجه شدند که البته بعدا حل شد. به طور کلی اوراق دولتی کمترین ریسک را دارند. ناشران دیگر را هم با توجه به سابقه‌شان در انتشار اوراق بررسی کنید.

چگونه صکوک بخریم؟

اگرچه شاید در توضیحات فوق مشخص شده باشد اما لازم است درباره نحوه خرید انواع اوراق صکوک هم توضیح بدهیم. شما در دو برهه می‌توانید وارد بازار صکوک شوید: در زمان عرضه اولیه آن‌ها یا همان پذیره نویسی یا در بازار ثانویه. اگر بخواهید در پذیره نویسی شرکت کنید باید حواس‌تان به اخبار بازار سرمایه باشد. مثلا طی هفته جاری پذیره نویسی اوراق مرابحه ۷۰۰ میلیاردی ایران خودرو برگزار شد و شرایط آن به اطلاع عموم رسید. اما کار ساده‌تر، دریافت یک کد بورسی از کارگزاری‌ها و مشارکت در بازار ثانویه است. معمولا بعد از عرضه اولیه اوراق، خریداران می‌توانند صکوک خود را در بورس به قیمت دلخواه عرضه کنند و شما می‌توانید هر کدام از آن‌ها را بخرید. به همین دلیل است که نقدشوندگی این اوراق نسبت به حساب بانکی بیشتر است.

جدول دو: برخی از انواع صکوک منتشر شده که هم اکنون در فرابورس ایران و بورس تهران قابل معامله هستند[iv].

نماد	نام و نوع	موضوع انتشار	بازده تا سررسید*	بازار معاملات ثانویه	نرخ سود اسمی	مواعد پرداخت سود- ماه
اجاد۲۱	اجاره دولتی	بازپرداخت بدهی‌های وزارت آموزش و پرورش	۲۰/۳	فرابورس	۲۰	۶
صامیا-	اجاره پتروامید آسیا	خرید مجموعه دارایی‌ها و اجاره آن‌ها به شرکت پتروامید آسیا	۲۰/۱	فرابورس	۲۰	۳
صایتل۲	اجاره رایتل۲	تأمین منابع لازم برای خرید تجهیزات سایت‌های مخابراتی	۲۰	فرابورس	۲۲	۳
صشرق۹۹	مرابحه سیمان شرق	خرید مواد اولیه (پاکت سیمان ۵۰ کیلویی)	۲۲/۵	فرابورس	۲۱	۳
مشهد۹۶۱۲	مشارکت شهرداری مشهد ۱۳۹۲	تامین بخشی از منابع مالی پروژه خط ۲ قطار شهری مشهد	۲۳/۵	فرابورس	۲۰	۳
سکرد۹۸	مشارکت سیمان کردستان ۹۸۰۲۱۹	تامین مالی بخشی از مخارج طرح توسعه خطوط تولید سیمان	۲۳/۹	فرابورس	۲۲	۳
صدانا	اجاره پتروریگ	خرید دو دستگاه دارایی و اجاره آن‌ها به شرکت	۲۲	فرابورس	۲۰	۳
صکاوه۷۰۶۱	صکوک فولاد کاوه کیش		۲۱/۶	بورس	۲۰	۳
بورس	۲۰	۳				
مگچسا۱۰۴۱	مشارکت گچساران		۲۳/۴	بورس	۱۸	۳
صایپا۹۰۸۱	صکوک مرابحه سایپا۹۰۸		۲۰۳	بورس	۱۸	۳

جدول ۳: انواع صکوک از نظر نوع بازدهی

ابزار غیر انتفاعی		اوراق وقفی و اوراق قرض الحسنه
ابزار انتفاعی	بازدهی ثابت	اوراق اجاره، مرابحه، استصناع، سلف، منفعت، جعاله
	بازدهی متغیر	اوراق مشارکت، مضاربه، مزارعه، مساقات

تحصیلات و مدارک شاغلان در کارگزاری‌ها چیست؟

بررسی‌ها نشان می‌دهد ۴۹ درصد کارکنان شرکت‌های کارگزاری مدرک کارشناسی و ۳۰ درصد مدرک کارشناسی ارشد دارند و ۱۳ درصد نیز دارای دیپلم و زیر دیپلم هستند. از بین کارکنان شرکت‌های کارگزاری تعداد ۳۲ نفر مدرک حرفه‌ای ارزشیابی اوراق بهادار، ۷۶ نفر مدرک مدیریت سبد اوراق بهادار، ۸۸ نفر مدرک حرفه‌ای نظارت و کنترل داخلی، ۱۵۶ نفر مدرک حرفه‌ای مدیریت نهادهای بازار سرمایه و دو هزار و ۳۵ نفر مدرک حرفه‌ای اصول بازار سرمایه دارند. همچنین از بین ۱۰۸ مدیر عامل در شرکت‌های کارگزاری تعداد ۵۸ نفر از مدرک کارشناسی ارشد و ۲۵ نفر از مدرک کارشناسی برخوردار هستند. تعداد ۲۲ نفر دانش‌نامه دکترا دارند و سه نفر نیز از وضعیت نامشخصی برخوردارند.

۱۵۰۰ ایستگاه معاملاتی؛ از تهران تا تورنتو

تعداد کل ایستگاه‌های معاملاتی فعال در شرکت‌های کارگزاری به یک هزار و ۵۲۸ عدد می‌رسد که ۸۹۱ ایستگاه در شهر تهران متمرکز شده است. همچنین تعداد کل دفاتر، شعب، نمایندگی‌ها و تالارهای شرکت‌های کارگزاری در ۳۱ استان کشور به یک هزار و ۲۲۲ عدد رسیده و جالب این که در شهرهای تورنتوی کانادا، لندن انگلستان و اوپسالای سوئد نیز یک نماینده از کارگزاران حضور دارند. به این ترتیب هم اکنون ۳۵۰ تالار اختصاصی معاملات، ۳۱۳ دفتر معاملات، ۲۰۷ شعبه در تالار شرکت بورس، ۱۷۷ نمایندگی داخل کشور، ۱۴۲ شعبه در تالار مناطق و سه نمایندگی خارج از کشور در صنعت کارگزاری مشغول به فعالیت هستند.

منابع و مراجع:

[i] در شماره پنج‌شنبه ۱۴ دی روزنامه، در همین صفحه، به طور مختصر و در قالب معرفی اوراق با درآمد ثابت نیز به این موضوع پرداخته شد که برای اطلاعات بیشتر می‌توانید به آن شماره مراجعه کنید.

[ii] برای آشنایی بیشتر با انواع صکوک، نحوه کارکرد و ارکان هر کدام از اوراق می‌توانید از پایگاه sukuk.ir استفاده کنید.

[iii] مجموعه گزارش‌های آماری بانک مرکزی در خصوص اوراق منتشر شده قابل دسترسی در پایگاه www.cbi.ir

[iv] برای کسب اطلاعات بیشتر به پایگاه بورس تهران tse.ir و همچنین پایگاه فرابورس ایران ifb.ir مراجعه کنید.

دیدگاه

نگاهی به عوامل موثر بر وضعیت بازار سرمایه در سال آینده

حال و هوای بازار سرمایه در بهار ۹۷

دارایی، کارشناس و فعال بازار سرمایه، در تحلیل وضعیت فعلی و آینده بازار سرمایه، چهار عامل انتخابات ریاست جمهوری، افزایش قیمت نفت و فلزات، افزایش ارزش ارزهای خارجی و در نهایت تصمیم‌های سیاستی دولت را مهم‌ترین اتفاق‌های امسال بازار سرمایه و افزایش نرخ تورم، وضعیت نرخ سود بانکی، تصمیمات بودجه‌ای دولت و آینده برجام را جزو مهم‌ترین عوامل موثر بر بازار سرمایه در بهار ۹۷ دانست.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بازار سرمایه (سنا) این کارشناس بازار سرمایه در پیش‌بینی سه ماه ابتدایی سال آینده توضیح داد: برای سال آینده مهم‌ترین موضوع ادامه مباحث امسال است. وی به اجرای لایحه بودجه اشاره کرد و گفت: باید دید تکلیف برخی قیمت‌ها به ویژه محصولاتی که دولت فروشنده آن است مثل برق و گاز و همچنین حامل‌های انرژی چه می‌شود و هزینه‌های تحمیل شده به بنگاه‌ها در نهایت چقدر خواهد بود.

دارابی موضوع دوم برای سال آینده را بحث تورم دانست و گفت: تورم یکی از تهدیدهای اقتصاد ایران است و انتظار می‌رود در سال آینده تورم افزایش جدی‌تری نسبت به امسال داشته باشد.

به گفته وی برآوردهای اولیه نشان می‌دهد تورم دو رقمی حدود ۱۴ تا ۱۵ درصد در سه ماه اول سال آینده در کشور ثبت شود.

این کارشناس بازار سرمایه مسئله بانک‌ها، کاهش نرخ سود بانکی و افزایش مجدد آن را هم برای سال آینده موضوع جدی دانست. وی گفت: در نهایت اردیبهشت ماه موضوع برجام، آینده و فراز و نشیب‌های آن برای بازار مهم است. به همین دلیل باید منتظر ماند و دید مجموعه تحولات اقتصادی و سیاسی حاکم بر برجام چه اتفاق‌هایی را رقم می‌زند.

مدیر صندوق‌های سرمایه‌گذاری بانک آینده در خاتمه با اشاره به این که امید است شاهد عرضه‌های اولیه بیشتری باشیم تا نقدینگی بیشتری از اقتصاد وارد بورس شود، ابراز امیدواری کرد که بازار سرمایه در توسعه و بستر سازی رشد اقتصادی نقش آفرینی بیشتری داشته باشد.

آشنایی با تعداد و مختصات کارگزاری‌های فعال در بازار سرمایه

یک نقشه هوایی از صنعت کارگزاری

همان طور که پیش از این و در صفحه امروز هم بحث کردیم، اولین گام برای ورود به بازار سرمایه، مراجعه به کارگزاری و دریافت کد معاملاتی است. هم اکنون بیش از ۱۰۰ کارگزاری در نقاط مختلف کشور فعال هستند که شما می‌توانید برای دریافت خدمات کارگزاری و کد معاملاتی به آن‌ها مراجعه کنید. کارگزاری‌ها برای شما امکان خرید و فروش سهام، اوراق و کالا را در بازارهای بورس، فرابورس، بورس انرژی و بورس کالا فراهم خواهند کرد. البته اگرچه بیشتر کارگزاری‌ها در بازار اوراق بهادار (بورس و فرابورس) فعال انداما تعداد فعالان در بازار کالا و انرژی کمتر است. برای دیدن فهرستی از کارگزاری‌ها، شعب، شماره تماس و نشانی آن‌ها می‌توانید به پایگاه نهادهای مالی دارای مجوز سازمان بورس به نشانی زیر مراجعه کنید.

cfi.codal.ir/fa/?limit=10&offset=1

برای دیدن رتبه کارگزاری‌ها هم به مسیر زیر در سایت سازمان بورس (www.seo.ir) بروید:

سایت سازمان بورس>> نهادهای تحت نظارت>> نهادهای مالی تحت نظارت>> کارگزاران>> رتبه‌بندی شرکت‌های کارگزاری

با این حال اگر می‌خواهید یک دید کلی درباره صنعت کارگزاری، وضعیت اشتغال در این صنعت و مختصات آن داشته باشید، ادامه این مطلب را که بر اساس آمار کانون کارگزاران بورس تهیه شده است مطالعه کنید.

یک نمای آماری از ۱۰۸ کارگزاری موجود

هم اکنون حدود ۱۰۸ کارگزاری فعال در کشور وجود دارد که برخی در همه بورس‌ها و برخی فقط در یک بورس فعال‌اند. به گزارش فارس، بر اساس پراکندگی شرکت‌های کارگزاری در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس هم اکنون ۱۰۵ کارگزار فعال در بورس اوراق بهادار، ۸۷ کارگزار فعال در بورس کالا، ۱۰۵ کارگزار در فرابورس و ۶۱ کارگزار فعال در بورس انرژی وجود دارد و این در حالی است که تعداد ۲۱ کارگزار صرفاً فعال در بازار اوراق بهادار، سه کارگزار صرفاً فعال در بازار کالایی و ۸۴ کارگزار فعال در بازار کالایی و اوراق بهادار فعالیت می‌کنند. از میان ۱۰۵ شرکت کارگزاری فعال در بورس اوراق بهادار تعداد ۷۰ شرکت کارگزاری دارای رتبه «الف» هستند، همچنین ۲۴ شرکت کارگزاری نیز رتبه «ب» و شش شرکت کارگزاری رتبه «ج» دارند. از میان این شرکت‌ها تعداد پنج شرکت کارگزاری نیز هنوز رتبه‌بندی نشده‌اند.

ثبت بیشترین کارگزاری‌ها در تهران، مشهد و اصفهان

مجموع سرمایه شرکت‌های کارگزاری تا این لحظه به رقم یک هزار و ۸۱ میلیارد و ۲۸۱ میلیون و ۸۸۰ هزار و ۳۰۰ تومان و میانگین سرمایه کارگزاران به مبلغ ۱۰ میلیارد و ۱۱ میلیون و ۸۶۹ هزار و ۲۶۲ تومان رسیده است. ۷۶ درصد از شرکت‌های کارگزاری در پایتخت به ثبت رسیده‌اند و پس از آن نیز ۶ درصد شرکت‌ها در مشهد، ۳ درصد در اصفهان و قزوین و ۲ درصد در تبریز و ساری و شیراز ثبت رسمی شده‌اند.

اشتغال ۶ هزار نفر در کارگزاری‌ها؛ از زیر ۲۰ تا بالای ۷۵ سال!

تعداد کل نیروی انسانی شرکت‌های کارگزاری بنا به گزارش کانون کارگزاران، هم اکنون به پنج هزار و ۸۷۳ نفر رسیده که سه نفر از کارکنان شرکت‌های کارگزاری زیر ۲۰ سال دارند و ۱۲ نفر بالای ۷۵ سال در این صنعت مشغول به فعالیت هستند. میانگین سن کل کارکنان شرکت‌های کارگزاری در حالی ۳۶ سال اعلام شده که ۳۷ درصد از آن‌ها بین ۳۰ تا ۳۵ سال دارند. همچنین در شرکت‌های کارگزاری تعداد دو هزار و ۳۶۷ زن معادل ۴۰ درصد و تعداد سه هزار و ۵۰۶ مرد معادل ۶۰ درصد از پراکندگی جنسیتی کارکنان این شرکت‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. با وجود وضعیت نامطلوب بازار سرمایه و سخت‌تر شدن بازدهی و با توجه به ریسک‌های موجود، در نیم سال اول سال ۹۶ تعداد نیروی انسانی نسبت به نیم سال دوم ۹۵ بار شد ۲/۷۱ درصدی مواجه شده و در مجموع به پنج هزار و ۸۷۳ نفر رسیده است.